

ПРОГРАМНИЙ ЗВІТ ЦЕНТРУ ЄВРЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ЗА 2017 РІК

Директор: Наталія Бакуліна, кандидат педагогічних наук

Методист: Раїса Гехтман

Координатор: Вікторія Єлфімова

Діяльність протягом року

Упродовж 2017 року вся діяльність ЦЄОУ висвітлювалася на сайті організації <https://jecu.org.ua/> та на сторінці Фейсбук <https://www.facebook.com/jecu.org.ua/>. Окремі матеріали були розміщені також на інтернет-сторінках організацій-партнерів.

Також протягом часу співробітниками ЦЄОУ була виконана наступна робота:

- Оновлення та доповнення бази даних навчальних закладів з вивченням івриту, історії, літератури, традиції єврейського народу та інших дисциплін єврейського циклу;
- організація зустрічей та консультацій з педагогами дитячих садків, шкіл, інститутів та університетів;
- налагодження зв'язків та проведення переговорів з партнерськими єврейськими громадськими освітніми структурами;
- підготовка документів для юридичної експертизи організацій-донорів.

Детальний опис проектної діяльності

І. 2 лютого 2017 року в Навчально-виховному комплексі №141 «ОРТ» Києва було проведено

III етап (міської) Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит.

В Олімпіаді м. Києва прийняли участь 27 учнів 9-11 класів чотирьох навчальних закладів столиці. Результати, зразки завдань III (міського) рівня Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та відповіді на них, а також список оргкомітету та переможці розміщені на сайті Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка <http://olimp.ippo.kubg.edu.ua/?p=2799>

Інформація про захід розміщена на сайті:

<http://jecu.org.ua/content/vidbuvsya-iii-miskiy-etap-vseukrayinskoyi-uchnivskoyi-olimpiadi-z-ivritu-2017-0>

**II. 1-2 березня 2017 року в м. Дніпро пройшла науково-практична конференція
«Єврейська спадщина та сучасність».**

Конференція відбулася завдяки співпраці державних та громадянських освітніх організацій . Таким чином, **партнерами організації та проведення конференції стали:**

- Центр єврейської освіти України,
- Міністерство освіти та науки України,
- Інститут педагогіки Національної академії наук України,
- Інститут модернізації змісту освіти МОН України,
- Федерація єврейських громад України,
- Український інститут вивчення Холокосту «Ткума».

Мета конференції:

- Обговорення нових наукових та практичних результатів за різних напрямках єврейських досліджень;
- обмін інформацією, дискусія з актуальних питань організації навчально-виховного процесу, методики викладання, роботи з обдарованою молоддю у єврейських освітніх установах;
- залучення школярів, студентів, аспірантів до науково-дослідницької діяльності в області іудаїки.

Тематика конференції включала наступні напрямки у рамках гуманітарної тематики, зокрема це були іудаїка, педагогіка, психологія, філософія, історія, культурологія, філологія, інформатика.

Спрямування конференції:

Для дослідників:

1. Вивчення єврейської спадщини та виклики сучасного світу.
2. Історія євреїв України та Східної Європи в контексті всесвітньої історії.
3. Філософія іудаїзму та сучасність.
4. Єврейський фольклор і єврейська література мовою іврит, їдиш та іншими мовами.
5. Внесок єврейського народу в науку, культуру, економіку.

Для педагогів системи єврейської освіти:

1. Вивчення єврейської спадщини та виклики сучасного світу.

2. Концептуальні основи вивчення мови іврит у загальноосвітніх школах України.
3. Актуальні проблеми навчання та виховання у системі сучасної єврейської освіти.
4. Інклюзивне навчання у системі єврейської освіти (методи психодіагностики, індивідуальні програми, організація навчально-виховного процесу).
5. Системна інформатизація освіти у сучасній єврейській школі.

Для старшокласників та студентів:

1. «Єврейський світ»: витоки, традиції, цінність.
2. Євреї та єврейська тема у науці, мистецтві, громадському житті (творчі роботи та есе).
3. Історичний внесок єврейської громади у економічне та культурне життя мого міста (варіант: «Єврейські імена в історії мого міста»).

Учасників конференції гостинно зустріли Культурно-діловий центр «Менора» ІМГПІ «Бейт-Хана» м. Дніпро.

У конференції взяли участь наукові співпрацівники, викладачі вищих навчальних закладів, вчителі загальноосвітніх шкіл, педагоги дошкільної та інклюзивної освіти, представники державних та громадських організацій, здобувачі, аспіранти та магістранти, а також учні-члени Малої академії наук України.

Таким чином, у роботі конференції активну участь взяли співробітники ЦСОУ – керівник ЦСОУ, к.пед.наук, **Бакуліна Н.В.** та методист ЦСОУ та керівник Педагогічної лабораторії, **Гехтман Р. М.**, які виступили на пленарному засіданні та підготували основні доклади, які були представлені під час роботи секції з проблем єврейської освіти.

Виступ визвав зацікавленість у професійних колах. Під час виступів основна увага була зосереджена на фундаментальних та прикладних проблемах сучасної формальної та неформальної єврейської освіти, представлено дійові навчально-методичне забезпечення предметів єврейського циклу, зокрема, мови іврит та єврейської літератури. Також була приготовлена презентація оновлених інтернет-ресурсів ЦСОУ і проекту «Шораши́м»: сайти і сторінки у соціальних мережах.

Результати конференції будуть опубліковані в журналі «Єврейське знання» та в додатку до нього – педагогічному альманасі «Хинух» («Виховання»).

Інформація про конференцію розміщена на сайтах:

<http://jecu.org.ua/content/naukovo-praktichna-konferenciya-ievreyska-spadshchina-ta-suchasnist-proyshla-u-dnipri>

<http://www.bethana.org.ua/templates/blog/post.asp?aid=1760386&postid=66228&p=1>

III. 27-29 березня 2017 р. в м. Дніпро відбувся IV етап III Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури.

Організаторами олімпіади стали державної та громадські освітні установи, а також єврейські громадські організації:

- Центр єврейської освіти України,
- Міністерство освіти та науки України,
- Інститут модернізації змісту освіти МОН України,
- Інститут педагогіки Національної академії наук України,
- Департамент освіти та науки державної адміністрації Дніпропетровської області,
- Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»,
- Асоціація єврейських організацій та громад України (ВААД України),
- Євроазіатський єврейський конгрес (Київський офіс).
- Центр дослідження історії та культури східноєвропейського єврейства,
- Український інститут вивчення Холокосту «Ткума».
- Федерація єврейських громад України,

Місце проведення: МГПІ «Бейт-Хана» і культурно-діловий центр «Менора» м. Дніпро.

Мета олімпіади - духовний, творчий, інтелектуальний розвиток молоді, виховання її в дусі патріотизму та демократичних цінностей, залучення до зберігання та пізнань культурного спадку національних меншин України; популяризація серед учнів знань мов та літератур національних меншин України, зокрема, мови іврит та єврейської літератури, підвищення їх рівня; формування національної самосвідомості молодого покоління, толерантності та вміння жити у багатонаціональному та полікультурному суспільстві, усвідомлення спільних та відмінних рис у історії та культурі етносів, що мешкають в Україні.

Основними завданнями олімпіади є:

- Стимулювання творчого самовдосконалення дітей;

- Підвищення інтересу учнів до поглиблення вивчення мови іврит та єврейської літератури і культури;
- Виявлення розвитку обдарованих учнів і надання їм допомоги у виборі професії;
- Формування творчого покоління молодих учнів;
- Актуалізація вивчення мови іврит і єврейської літератури в навчальних закладах, активізація всіх форм позакласної та позашкільної роботи з учнями, факультативів і студій;
- виявлення, поширення та впровадження в навчально-виховний процес сучасних прийомів, методів, інновацій, технологій викладання мови іврит та єврейської літератури;
- підтримка та підвищення ефективності роботи вчителів, які працюють у навчальних закладах з вивченням мови іврит і єврейської літератури;
- залучення професорського складу, аспірантів, студентів філологічних факультетів вузів до активної допомоги навчальним закладам у справі поліпшення викладання мови іврит і єврейської літератури;
- формування команд для участі у міжнародних олімпіадах з мови іврит і єврейської літератури.

Географія учасників: у заході взяли участь школярі, які вивчають мову іврит у загальноосвітніх навчальних закладах різних регіонів України, зокрема з м. Біла Церква, м. Дніпро, м. Запоріжжя, м. Каменське, м. Київ, м. Одеса, м. Харків, м. Чернівці. В олімпіаді змагалися 4 учениці 9 класу, 6 учнів 10 класу, 7 учениць 11 класу – всього 17 учнів.

Координацію олімпіади здійснювала Кошкіна Ж.А., методист Інституту модернізації змісту освіти, спеціаліст МОН України (заступник голови оргкомітету) разом з Крігер І. А., викладачем та заступником директора спеціалізованої школи «ОРТ» I-III ступенів № 41 м. Чернівці.

Захід був організований на базі МГПІ «Бейт-Хана» зусиллями педагогічного колективу під керівництвом Аронової Р. С., директора, кандидата педагогічних наук, разом з Дніпропетровським філіалом ІППО в особі Чигриної В.А., старшого викладача комунального вищого навчального закладу «Дніпропетровський обласної інститут післядипломної педагогічної освіти».

До роботи у складі **професійного журі IV етапу III Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури** були запрошені учні та вчителі-практики:

Бакуліна Н. В., старший науковий співробітник Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України, кандидат педагогічних наук, директор Центру єврейської освіти України (голова журі),

Компанієць О. В., викладач Харківського національного педагогічного університету імені Сковороди (експерт-консультант);

Учасники журі:

Щербак А. Д., вчитель загальноосвітнього навчального закладу - спеціалізованої школи «ОРТ» I-III ступенів № 41, м. Чернівці,

Яковлева А. Н., вчитель навчально-виховального комплексу № 141 «ОРТ» Дніпровського району м. Києва,

Букач Е. А., вчитель навчально-виховального об'єднання «Школа-садок «Міцва-613» м. Біла Церква Київської області.

Бережна Н. А., вчитель Одеської спеціалізованої школи I-III ступенів «Освітні ресурси і технологічний тренінг» № 94 з поглибленим вивченням мови іврит та інформатики Одеського міської ради Одеської області,

Грека В. В., вчитель загальноосвітнього навчального закладу «ОР-Авнер» м.Каменське Дніпропетровської області,

Стамблер (Енгельсман) Хава Фрума, вчитель комунальної освітньої установи навчально-виховний комплекс № 144 «Спеціалізована школи з поглибленим вивченням іврит, історії єврейського народу, єврейської традиції - дошкільний навчальний заклад (дитячий садок)» Дніпровської міської ради.

Завдання, запропоновані учасникам IV етапу III Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури, були складені відповідно до вимог навчальних програм з мови іврит та єврейської літератури. Переважна більшість учасників виконали їх на достатньо високому рівні, показавши гідні результати.

Так, серед учнів 9 класів переможцями стали Щербак Тетяна (диплом I ступеня) і Ольцберг Мушка (диплом III ступеня), 10 класів - Соколинський Кирил (диплом I ступеня), Шумахер Валентин (диплом II ступеня) та Назаренко Олександра (диплом III ступеня), 11 класів - Брез Даніела (диплом I ступеня), Колпак Софія (диплом II ступеня) та Боднарюк Христина (диплом III ступеня). Інші учасники отримали дипломи учасників олімпіади.

Під час даного заходу був також організований та проведений **Круглий стіл для вчителів мови іврит** з метою обговорення нової редакції навчальної програми для 5-9 класів з мови іврит для навчальних закладів з українською (російською) мовою навчання та визначення актуальних проблем навчання і викладання мови іврит та єврейської літератури в школах України.

Також вчителі-практики надали рекомендації відносно подальшої роботи і організації навчального і позакласного процесу вивчення мов іврит та єврейської літератури, включаючи проведення семінарів для вчителів, конкурсів і олімпіад для учнів. Гостро встало питання і про підвищення кваліфікації педагогічних кадрів з предметів єврейського циклу, тощо.

Інформація розміщена на сайті:

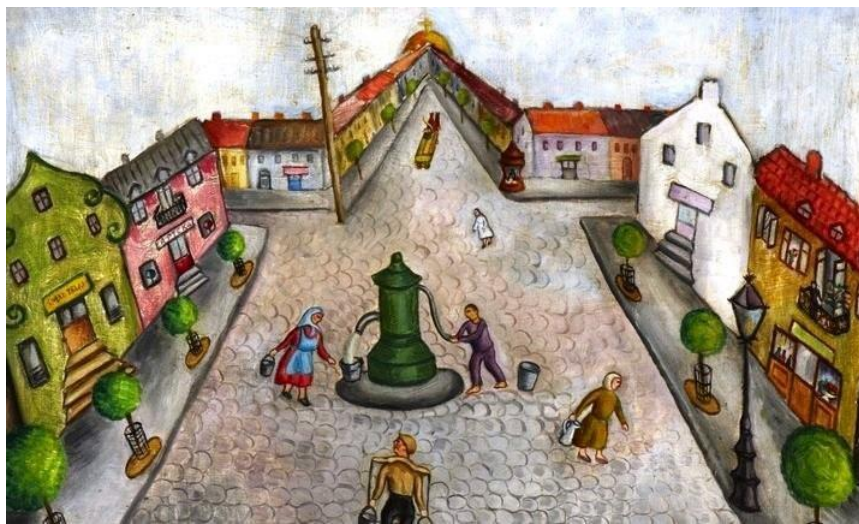
<http://jecu.org.ua/content/27-29-bereznia-2017-roku-u-m-dnipro-vidbuvsya-iv-etap-iii-vseukrayinskoyi-uchnivskoyi>

IV. Літня школа з іудаїки «Мандрівний університет: експедиція до джерел» для старшокласників.

Дати проведення: 11 - 15 червня 2017 р.

Місце проведення: п. Новоселівка Дніпропетровської області.

Школа «Експедиція до джерел» 2017 була присвячена вивчення єврейських містечок та громад Західної Європи. У ході занять з спеціалістами із Ізраїлю, України та Росії учасники познайомилися з різними підходами та можливостями дослідження єврейських містечок - вивчення архітектури, книг, архівів, мацев, міського простору.

Здійснення роботи Школи стало можливим завдяки тісному міжнародному партнерству українських та зарубіжних єврейських освітніх та наукових організацій, суспільних та громадських структур.

Таким чином, **в організації і спільному фінансуванні взяли участь:**

- Асоціація єврейських організацій та громад України (ВААД України),
- Євроазіатський єврейський конгрес (ЕАЕК),
- Центр єврейської освіти України,
- БО "Запорізький благодійний фонд "Єврейський громадський центр «Мазаль Тов»,
- Міжнародний гуманітарно-педагогічний інститут «Бейт-Хана»,
- Центр мови та культури ідиш у Вільнюсі при Всесвітньому єврейському конгресі,
- Єврейське Агентство «Сохнут»,
- Міжнародний центр університетського вивчення єврейської цивілізації при Єврейському університеті в Єрусалимі,
- Єврейські школи та навчальні заклади України
- за підтримки фонду «Генезис».

Мета школи – створити дитяче творче співтовариство, зацікавлене в вивченні культурної, духовної та матеріальної спадщини, а також консолідація педагогічного співтовариства для вирішення проблем викладання єврейських дисциплін.

Завдання школи – підготувати учасників до самостійного дослідження сімейної історії та культури єврейських містечок та допомогти їм організувати власні проекти в цій області.

Програма Школи включала:

- знайомство з мовами єврейського містечка: івритом, їдиш, польською
- практичні зайняття по сімейної історії, етнографії, вивчення міської культури, епіграфіки, архівної справи
- захоплюючі лекції з єврейської історії, традиції та літературі
- можливість почати власні дослідницькі проекти
- творчі майстерні
- ігри, купання, прогулянки, посиденьки біля вогнища, зустрічі з веселими друзями.

У рамках Літньої школи проходила **робота педагогічного потоку**, спрямована на обговорення проблем методології єврейської освіти, методики викладання іудаїки у формальній і неформальній єврейській освіті. Учасники цього потоку також відвідали ряд лекцій і семінарів, мали можливість провести вказані майстер-класи, поділитися досвідом викладання єврейських дисциплін, взяти участь у круглому столі, презентувати навчальні заклади. Педагогічний потік був розрахований на вчителів єврейських та загальноосвітніх шкіл, а також ведучих молодіжних програм.

Фото звіт по роботі Школи представлений на електронних сторінках проекту: FB: Захід Мандівний університет: ЕКСПЕДИЦІЯ ДО ДЖЕРЕЛ
Сайт співтовариства творчої іудаїки [«Самбатіон»](http://sambaton.org).

Інформація про школу розміщена на сайті:

<http://jecu.org.ua/content/s-11-po15-iyunya-2017-goda-sostoyalas-letnyaya-shkola-po-iudaike-brodyachiy-universitet>

V. Міжнародна конференція «Єврейське коріння. Найкращі практики в дії» («Jewish Grassroots. Best Practices in Action»).

Дата проведення: 29 - 31 жовтня 2017 р.

Місце проведення: м. Мінськ (Білорусь).

Організатор конференції – ізраїльська некомерційна організація «TrendVision», що об'єднала професіоналів у сфері єврейської неформальної освіти та експертів, які отримали достатній досвід у сфері освіти, соціальної роботи, традиції і іудаїки, педагогіки, творчості, коучингу та особистісного розвитку.

Основними партнерами конференції стали компанія “UJA-Federation of NY”, Фонд «Генезис», Єврейські Агенції «Сохнут» і Джойнт.

У конференції взяли участь представники єврейських організацій, наукових і освітніх компаній, задіяні в проекті «Найкращі практики» («Best Practices») протягом останніх 3 років. Зокрема, **активну участь** взяли **Наталія Бакуліна**, керівник Центру єврейської освіти України, старший науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури НАПН України, кандидат педагогічних наук, і **Вікторія Єлфімова**, координатор освітніх програм Центру

єврейської освіти України і Асоціації єврейських громад України (ВААД Україна).

«Найкращі практики» - професійна платформа проекту «Єврейське коріння» («Jewish Grassroots») у країнах колишнього СРСР, що створює відповідну середовище, сприяє поширенню і адаптації найбільш вдалих проектів, здійснення у рамках програм за підтримки ініціатив, спрямованих на відродження єврейської самосвідомості, розвиток сучасної єврейської освіти, культури та життя єврейських громад.

Проект «Best Practices» стартував у вересні 2013 року. За цей час було проведено 5 конкурсів. В цілому в конкурсах взяли участь понад 200 проектів та 150 ініціативних груп. Детальнішу інформацію про проект можна знайти на сайті www.jewish-grassroots.org. Всього на сайті представлено понад 500 проектів представників різних єврейських ініціативних груп і організацій з 5 країн (Росія, Україна, Молдова, Латвія, Білорусь).

У результаті плідної роботи конференції учасники:

- Відрекомендували себе і презентували свої проекти іншим організаціям і фондам;
- Ознайомилися з новими проектами, відкрили можливості для подальшого співробітництва;
- Отримали нову інформацію про розвиток проекту і його перспективи; набули нових професійних знань та навичок.

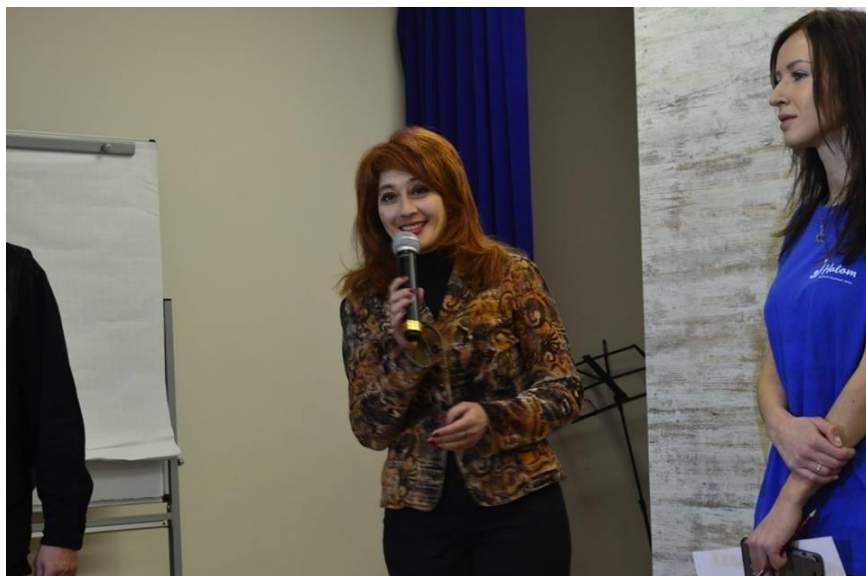
Інформація про конференцію розміщена на сайті:

<http://jecu.org.ua/content/mizhnarodna-konferenciya-jewish-grassroots-best-practices-action-proyshla-u-minsku>

VI. Конференція «Педагогіка. Неформальна освіта. Єврейська освіта».

Дата проведення: 2-3 грудня 2017 р.

Місце проведення: м. Київ, Єврейський громадський центр «Халом».

Учасники конференції: педагоги, психологи, батьки і усі зацікавлені в нових підходах до сучасної педагогічної науки і практики. Ведучими конференції стали педагоги із Ізраїлю, України та Росії.

Активну участь в підготовці і проведення заходу взяли співробітники Центра єврейської освіти України, міжнародного проекту «Шорашим – Коріння і майбутнє євреїв Діаспори», міждисциплінарної сертифікатної програми з іудаїки НаУКМА та ВААД України.

Таким чином, **Наталія Бакуліна**, керівник ЦЄОУ, підготувала доклад з презентацією на тему «Методологічні основи неформальної освіти: сучасний підхід та технології». В ході доповіді були розглянуті наступні аспекти:

- Формування життєво-необхідних компетентностей та мета-навичок особистості в сучасному постіндустріальному суспільстві;

- суть та характеристики неформальної освіти;
- напрямки сучасних освітніх технологій;
- основні методи неформальної освіти.

З текстом презентації і матеріалами доповіді можна ознайомитися на сайті ЦЄОУ.

Також у конференції взяла участь **Вікторія Єлфімова**, координатор освітніх програм ЦЄОУ, ВААД України та ЕАЕК, ведуча проєктів «Шорашим» в Україні та Грузії, **Наталія Сковорода**, хореограф та ведуча проєктів «Шорашим» та «Джерела толерантності» в Україні, **Наталія Гудухина**, студентка сертифікатної програми з іудаїки та інші.

Тематика конференції була спрямована як на обговорення методологічних і філософських секретів і проблем неформальної освіти, так і на опанування новими практичними навичками у ході наступних майстер-класів:

- ігрові методики,
- арт-терапія и техніка малювання на воді – «ебру»,
- фрактальне малювання і розвиток креативу,
- інтерактивні технології у сучасному педагогічній практиці,
- пісочна і казкотерапія,
- форум-театр,
- люша та живі квести,
- реджио-педагогіка,
- інклюзивне освіта і багато інших.

Завдяки зусиллям партнерів і організаторів конференції, учасники отримали можливість набутти новий корисний досвід та контакти для розвитку єврейської освіти в Україні, діаспорі та Ізраїлі.

Інформація про конференцію розміщена на сайті:

<http://jecu.org.ua/content/konferenciya-pedagogika-neformalnoe-obrazovanie-evreyskoe-obrazovanie-sostoyalas-v-evreyskom>